

ословлення вічних істин, насущних проблем особистості чи народу: *Полтаво! Засвіт встануть козаченьки. Ти припадеши їм знову до стрепен. Так само засвіт встануть з полуночі. А ти за них, Полтаво, помолись. Лиш не заплаче свої карі очі та Марусенька, як було колись...* [3, с. 26].

Отже, стилізація – високохудожній прийом, котрим послуговуються найталановитіші майстри слова, адже цей засіб мовотворчості потребує від автора не тільки доброго володіння мовою, а й глибокого знання стилів та жанрів, їхніх специфічних рис, розуміння стилістичних норм, законів текстотворення, значення мовних одиниць у незвичних для них контекстах. За словами Л. І. Мацько, лише в такому разі автору вдається досягти мети стилізації — «відтворити ситуацію й умови подій, сформувати локальний і темпоральний колорити, охарактеризувати соціальні чи етнографічні типи персонажів, домогтися бажаного стилістичного ефекту» [5, с. 386]. Перспективою наших наукових студій стане дослідження релігійної стилізації, зокрема переспівів псалмів Давидових Ліною Костенко.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Задорожна О. Задорожна О. М. «Блаженний муж на лукаву не ступає раду» (Лінгвостилістичний аналіз переспіву першого псалма Давидового Тарасом Шевченком) / О. М. Задорожна // Дивослово. – 2014. - № 10. – С. 43 – 45.
2. Квітка-Основ'яненко, Г. Маруся [Текст] : повість / Г. Квітка-Основ'яненко. – К.: Дніпро, 1978. – 163 с.
3. Костенко Л. В. Маруся Чурай / Л. В. Костенко. – К. : Радянський письменник, 1979. – 170 с.
4. Кочерга І. Ярослав Мудрий / І. Кочерга. – Електронний ресурс. – Режим доступу до документа: <http://www.ukrlib.com.ua/books/printzip.php?id=52&bookid=3>
5. Стилістика української мови: Підручник / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; За ред. Л. І. Мацько. — К. : Вища школа, 2003. — 462 с.
6. Ткаченко Т. В. Засоби стилізації розмовності в прозі Михайла Стельмаха : дис... канд. філол. наук: 10.02.01 / Національний педагогічний ун-т ім. М.П.Драгоманова. — К., 2006. — 196 с.
7. Франко І. Грицева шкільна наука / І. Франко. – К. : Школа ТОВ, 2009. – 240 с.

Микичак С.

Науковий керівник – Сеньовська Н. Л.

ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ СКАУТСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ ПЛАСТ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ

Найбільший банкрут в цьому світі - людина, що втратила свій життєвий ентузіазм. (Метью Арнольд)

Світ, у якому ми проживаємо на даний момент, – складний. І те що, ми спіткали таку проблему, як занепад моральних принципів, є наслідком нашого національного занепаду. Чимало філософів, психологів та педагогів говорили про необхідність формування «морального стержня» особистості. Цей процес неможливий без засвоєння дітьми моральних цінностей, які дають можливість людині оцінювати дійсність та орієнтуватися в ній. Вони є складовою психологічної атмосфери як окремих колективів, так і цілих національних спільнот. Серед громадських організацій України саме Пласт велику увагу приділяє формуванню моральних цінностей особистості як громадянина. « Наш Пласт – це передусім рух молоді; це гра, що виховує добрих громадян і щасливих людей» [1, с. 8].

Мета статті – аналіз формування світоглядних орієнтирів та духовно-моральних цінностей особистості через Пластову методику виховання.

«Пласт» – скаутська організація України, мета якої сприяти всебічному патріотичному самовихованню української молоді на засадах християнської моралі та формувати свідомих, відповідальних і повноцінних громадян місцевої, національної та світової спільнот і майбутніх провідників українського суспільства. Щоб досягнути цю мету, Пласт розвиває духовні, розумові, соціальні і фізичні прикмети своїх членів; плекає серед молоді традиції її предків і передання та розуміння її історії, культури та національних традицій [2].

Мета Пласту досягається через «життя в Пласті»: тобто, згідно з пластовим світоглядом у щоденному житті, вдома і на сходах, в церкві і у школі, в праці і в науці, в грі і в забаві. «Основою пластування, основою життя в Пласті є гра. Гра, яку молодь грає у своєму гурті під проводом провідників, згідно з точно окресленими правилами. Гра, а не забава. Гра, яка має всі елементи життя в організованому суспільстві. Пластова гра - передусім гра в суспільну

організацію з прицілом виробити у молоді снагу до творення спільнот, навчити їх форм організації та методів гурткової праці, прищепити молоді гурткову дисципліну, активність та охоту присвятитися для добра спільноти» [3, с. 1].

Важливо, за допомогою тих тез, які сформульовані в меті організації, юнак чи юначка можуть орієнтуватися на глобальних пріоритетах українського суспільства, що по суті і є одним з ключових аспектів моральних цінностей людини.

Пласт є організацією, яка не тільки раціонально заповнює дозвілля своїх членів, а й становить до них певні вимоги. Ці вимоги визначає пластова ідеологія: пластун повинен працювати над собою, над своїми знаннями і характером, щоб досягти певного ідеалу.

Ще один освітній засіб, що широко застосовується у програмі Пласту – служіння суспільству. Проекти та заняття, що відповідають цьому напрямку, виховують почуття відповідальності за світ, в якому живе дитина, забезпечують її можливість зрозуміти та поважати інші культури та способи життя та показують вплив, який має кожний індивід на своє оточення. Серед найпоширеніших активітетів – благодійні акції, збір коштів, медикаментів, іграшок, допомога сусідам, школам, лікарням, робота з соціально та матеріально неблагополучними групами, хворими, або людьми похилого віку, участь у громадських заходах, відновлення та догляд історичних пам'яток та ін. [4].

Тому, не менш важливою є самодисципліна пластуна. В організації використовується термін «пластова постава» – це спеціальні 14 точок пластового закону яких обов'язково повинен дотримуватися кожен член організації. Пластун є:

1) у своїх ділах словний, сумлінний, точний і ощадний;
2) у поведінці супроти інших справедливий, ввічливий, братерський, доброзичливий та зрівноважений;

3) для добра України і Пласту корисний, слухняний і здоровий;

4) для цілого оточення дбайливий про красу й завжди погідного настрою [5, с. 183-186].

Також пластун обов'язково повинен дотримуватися трьох головних обов'язків:

Бути вірним Богові і Україні.

Допомагати іншим.

Жити за Пластовим законом і слухатись пластового проводу [6].

Вірність Богу вимагає від нас не лише віри, але й відповідного морального кодексу. Пластуни виявляють її у вчинках, поводячись згідно з моральними правилами та проявляючи любов до ближнього. Вони дбають про інших в родині, в школі, гуртку; шанують все створене Богом: визнають гідність людини, дбають про добро інших створінь, піклуються про природу. Вони розвивають відчуття краси і дотримуються естетичних норм в своїй поведінці, мові, вигляді. Пластуни нікого не принижують.

Обов'язок *допомагати іншим* окреслює відношення пластуна до свого оточення, до людей і до природи. Не лише виконувати громадські обов'язки, але й творити добрі вчинки з власної ініціативи. Пластун повинен бути корисним членом спільноти, у якій живе. Практичне застосування цього обов'язку є у ідеї щоденного доброго діла, про що символічно пригадує вузлик на пластових відзнаках. Важливо, щоб воно виходило з доброї волі пластуна, щоб принесло комусь чи чомусь, людині, тварині чи рослині якусь користь і щоб для цього пластун приніс якусь жертву: час, зусилля чи річ.

Пластун повинен жити за *Пластовим законом*. Це обов'язок не лише знати пластовий закон, але й свідомо прагнути до ідеалу, який окреслений у ньому. Обов'язок *слухатись пластового проводу* показує, яке значення надає Пласт громадській дисципліні. Складаючи присягу з власної волі, юнак визнає силу законності, що панує у його громаді.

Таким чином, на основі Пластових пріоритетів формується особистість яка є суспільним лідером і будує своє життя на основі моральних цінностей сучасної людини.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Юрій Старосольський. Велика гра / Юрій Старосольський . – Мюнхен: Молоде життя, 1948. – 8 с.
2. Пластовий портал [Електронний ресурс]/Мета пласту//С.1. – Режим доступу до порталу.: <http://www.plast.org.ua/about/goal/>
3. Куцак О. Місце патріота в Пласті / О. Куцак // Свобода слова. – 2013. – 5 лип. – С.1.
4. Буклет: «Пласт» – 2009 р.

5. Олександр Тисовський. Життя в Пласті / Олександр Тисовський. – Торонто-Детройт: Головна Пластова Булава, 1961. – С. 183-186.
6. Пластовий портал [Електронний ресурс] / «III головні обов'язки Пластуна». – Режим доступу до порталу.: <http://www.plast.org.ua/about/ideology/3mainduties/>

Мацієвська О.

Науковий керівник – доц. Задорожна О. М.

ЯВИЩЕ СТИЛІЗАЦІЇ У ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ

Основним завданням публіцистичного стилю є актуалізація уваги читачів до теми, порушеної журналістом. Потужним засобом зацікавлення реципієнта та способом інтелектуалізації публіцистичного тексту виступає цитата. Сьогодні мовознавці виділяють різноманітні види цитат: цитата-слово, цитата-ім'я, цитата-афоризм, цитата-актуалізація, цитата-стилізація. Сьогодні науковці активно працюють в царині дослідження феномену цитатності в художньому стилі (Л. Мацько [4], Г. Сюта [7], О. Задорожна [3]). Проте це явище активно функціонує і в інших стилях мови, зокрема і в публіцистичному. Саме тому дослідження специфіки вживання, ролі та змісту цитат у текстах публіцистичного стилю є актуальним. Джерельною базою розвідки стало текстове номерів газети «Вільне життя» за 2014 – 2015 рр., а також книги, видані редакцією до ювілеїв «Про себе, про друзів, про час. «Вільне життя» – 60 років», «Головна газета Тернопілля. «Вільне життя» – 70». Мета нашої статті – дослідити стилізацію як один з різновидів цитати, її види та функції у публіцистичному тексті. Реалізація окресленої мети передбачає виконання низки завдань: виокремити з досліджуваного масиву статей контексти, у яких автори вдаються до стилізації, з'ясувати види стилізації, наявні у публіцистичному тексті, діагностувати функції такого роду цитат у газетному дискурсі.

Стилізація є популярним видом цитування у публіцистичних текстах. Л. Мацько у підручнику «Стилістика української мови» подає таке визначення цього поняття: «**Стилізація** – це всеохоплююче, свідоме насичення тексту ознаками певного стилю і жанру для створення відповідного стильового враження у читача»[4]. Стосовно того, яку мету переслідує автор, стилізація може бути історичною, соціальною, фольклорною, етнографічно-діалектною, поетичною. Наприклад, у статті «10 злотих для близнят-сиріт» Ярослава Штокало-Пархомчук використовує етнографічну стилізацію – дотримується лексичних особливостей мовлення респондента: *Я — найстарший із них. Нас хрестили наступного дня, як тільки мамі не стало, вуйна татова боялася, що й ми підемо за **ненькою** на той світ. Та воно майже так і сталося: невдовзі поховали Василька і Гриця. Залишився живим лише я. Тато одружився незадовго **по похороні**, мав двадцять два роки, можна сказати, **це зеленим** був, не міг доглядати **грудних діток**. Але **вуйна** була мудра жінка. «Як візьмете їх із собою, радила, то **подейкуватимуть** люди, коли не виживуть, що мачуха не доглядала». Молоде подружжя хати не мало. Не те що біда була, а **бідося** чорна... А коли я вже один лишився, то мене мама таки забрала від **вуйни** (ВЖ, 5. 03. 2014, с. 4).* Такий стилістичний прийом дозволяє читачеві ідентифікувати походження героя статті, його невисокий соціальний статус тощо.

Мовознавці розрізняють стилізацію двох типів: односпрямовану і контрастну. При односпрямованій стилізації всі прийоми добору й організації мовного матеріалу суголосні стилю і жанру твору, відповідають йому і, насичуючи текст, інтенсифікують якість одне враження (піднесення, захоплення, здивування, зацікавлення тощо) [4], як-от: стаття Лідії Ковалишиної «Як багато тих пенсіонерів» стилізована під народнорозмовне мовлення: *... І як їх позбутися? Що з того, що під час війни вони перемогли фашистів, що відбудували вицент зруйновану державу, що народили, виховали і вивчили теперішніх молодих? Зате нині настирливо мозолять очі усім на зупинках, у маршрутках, тролейбусах, на ринку. Всюди вони! По радіо майже щодня чуємо, як важко державі тих пенсіонерів годувати. Хоча не завжди зауважують, що пенсіонери в нашій державі є різні — елітні й прості. Елітні, будучи молодими, за радянської влади сиділи в райкомах, обкомах, різних комітетах і нині за це сидіння отримують гарні пенсії. Прості ж усе життя молоде пропрацювали на заводах, фабриках, у колгоспах вирощували врожаї, на будівництві з ризиком для життя зводили житло, вчителювали... Нині вони ледь зводять кінці з кінцями. Але ж на лобі не написано ні в одних, ні в інших, хто ким був (ВЖ, 27. 08. 2014, с. 2).* Лексикон та спосіб нарації статті